

**Till:**

Enköpings kommun  
Samhällsbyggnadsförvaltningen  
Plan- och exploateringsavdelningen  
745 80 Enköping

## Synpunkter på ”Detaljplan för Ekudden, Ärendenummer KS2015/14” från Bevara Haga Ekudden

En stor majoritet av berörda fastighetsägare är starkt *emot* en exploatering av Ekudden, men däremot *för* en försiktig utbyggnad av redan befintliga byggnader och mycket försiktig avstyckning. All annan exploatering motsätter vi oss. Denna skrivelse är vår kommentar till kommunens planer för det område som är vårt hem eller vår sommarbostad. ”Bevara Haga Ekudden” är en informell grupp som vi skapat för att göra vår röst hörd i denna för oss viktiga fråga.

Här är våra samlade reaktioner på den detaljplan som nu är ute för synpunkter:

### 1. Undermåliga underlag till detaljplan

De planförslag som tagits fram under årens lopp och som ligger till grund för denna detaljplan för Ekudden har flera brister:

- **Saknar väsentlig information.** I aktuellt detaljplaneförslag ”Detaljplan för Ekudden, Ärendenummer KS2015/14”, saknas det till exempel fastighetsstorlekar på de fastigheter som det föreslås ska byggas på i ”Område 1”, medan storleken för övriga fastigheter är tydligt angivet.
- **Inkonsekventa och godtyckliga förslag.** Vi ifrågasätter också dokumentens inkonsekventa och godtyckliga förslag, som dåligt relaterar till tidigare planförslag eller synpunkter från boende. Exempelvis står det i kommunens ”Planprogram 2016-04-07 för Ekudden, Samrådshandling” om behovsbedömning av miljöpåverkan så här:

*”Kommunens bedömning är att programförslaget endast marginellt kommer förändra den befintliga naturmiljön”.*

*”Påverkan på landskapsbilden i anslutning till riksintresseområde för kulturmiljö bedöms kunna begränsas genom anpassningar till topografi och vegetation och med hjälp av planbestämmelser avseende hushöjder och färgsättning med mera.”*

Hur är det möjligt att påstå något sådant när man skapar en artificiell förhöjning för att undvika översvämningsrisk i ”Område 1” och en mur av småfastigheter som stänger det öppna landskapet mot vattnet.

Genom att också föreslå alltför kraftiga avstyckningar framför allt i ”Område 4”, ”Område 5” och ”Område 7” med minsta fastighetsstorlekar på mellan 2 200–3 300 kvm kommer Ekudden helt tappa sin speciella karaktär och försämra den befintliga naturmiljön.

- **Missat lämplighetsbedömning enligt PBL?** Vi läser på [www.boverket.se](http://www.boverket.se):

*"Utifrån kraven i plan- och bygglagens andra kapitel ska kommunen göra en lokaliseringsprövning vid framtagandet av detaljplaner. Lokalisering av bebyggelse och verksamheter ska vara lämplig utifrån beskaffenhet, läge och behov. Frågor om kommunal ekonomi, hälsa, miljö, säkerhet och risker är centrala vid en lämplighetsprövning. Denna prövning brukar kallas lokaliseringsprövningens lämplighetsbedömning."*

En riktlinje som angavs i "Fördjupad översiktsplan för Enköpings tätort 2009" (FÖP 2009) och legat till grund för detaljplanearbetet för Ekudden – som ska möjliggöra denna hårdexploatering – är bland annat att *"Området ska anslutas till kommunalt vatten och avlopp alternativt till en gemensam vatten- och avloppslösning."* Just nu pågår också geotekniska undersökningar av Sweco på Ekudden på uppdrag av kommunen. Efter samtal med personal som gör just dessa provborrningar i marken har vi fått reda på att ett eventuellt kommunalt vatten- och avloppssystem på Ekudden kommer kräva flera veckors sprängning av berg, om det överhuvudtaget är möjligt i detta bergiga område. Vad kommer det innebära i form av skada på naturmiljö, sprickbildning i berg, förorening av vatten och samhällsekonomiska kostnader? Har kommunen verkligen gjort en ordentlig lämplighetsbedömning av området?

Har marken för exploateringen av "Område 1" verkligen lämplighetsbedömts om så stora förändringar krävs för att marken ska kunna få överexploateras av ett fåtal individer? Har bedömningen varit objektiv och följt de allmänna intressena, det vill säga att marken verkligen lämpar sig för ändamålet? Eller har några få privata aktörer en större inverkan än det allmänna?

- **Konsekvensanalys av miljö, friluftsliv och ljud?** Vi ställer oss också frågan om kommunen har genomfört en ordentlig analys av vilka konsekvenserna blir för miljön, friluftslivet och ljudmiljön vid en exploatering av Ekudden. Om inte, så kräver vi att detta genomförs för att basera besluten på fakta.
- **Strandnära läge förblindar.** Har lockelsen att kunna erbjuda Mälarnära boende förblindat kommunen när den i sin iver föreslår en sådan här brutal omvandling av området? Hur hänger det här ihop med avvägningen som kommunen ska göra enligt Plan- och bygglagen för det allmännas bästa.
- **Berörda inte tillfrågade.** Vi är också undrande över varför föreningar och fastighetsägare som kraftigt berörs av detaljplanen inte har fått informationen på rätt sätt (Haga vägsamfällighet, Ekuddens Tomtägares Strandförening, Brf Haga Slotts, Gustavslund 1 med flera).

## 2. Vägen underdimensionerad

Den befintliga samfälliga vägen Kornknarrsvägen och övrigt vägsystem inom området, som leder ut till Ekudden, är inte dimensionerad för den föreslagna exploateringen:

- **Saknar bärighet för tung, frekvent trafik.** Den föreslagna exploateringen av framför allt de öppna strandängarna "Område 1" längs med Svinnegarnsviken, skulle kräva enorma mängder fyllningsmassor (uppskattningsvis 45 000 m<sup>3</sup> och innebära cirka 5 000 lass med lastbil) för att området ska komma upp till länsstyrelsens lägsta grundläggningsspunkt på 2,7 meter över havet. Dessa transporter skulle totalt demolera befintlig väg. Se i övrigt bifogat utlåtande från oberoende besiktningsman Hans-Erik Hedenlund daterat 2019-04-15.

- **Missat säkerheten och barnperspektivet.** Kornknarrsvägen som är en smal cirka 3 meter bred grusväg utgör utöver bilväg, även en härlig cykel- och promenadväg – för oss boende, besökare, motionärer och gäster på Haga Slott – som skapar stor livskvalitet. Då vägen är så pass smal tillåter den ingen mötetrafik, därför finns anordnade mötesplatser. Vi har heller inte cykelväg eller trottoar som våra barn kan gå eller cykla på. Redan idag har utryckningsfordon också svårt att komma fram på vägen.
- **Ökat buller och damm för Brf Haga Slotts.** Det som också skapar oro är tanken på all tung byggtrafik och allmänt ökad trafik, som uppskattningsvis går cirka 15 meter utanför bostadsrättsföreningens radhus som ligger närmast vägen. Räknar man med 1–2 bilar/hushåll för de nya bostäder som beräknas byggas enligt förslaget (23 hus på strandängarna plus uppskattningsvis 50 övriga hus om maximal utbyggnad av Ekudden), kommer närboende drabbas av kraftigt ökade störningar från buller och damm.
- **Risk för vibrationsskador på byggnader.** Redan idag förekommer det problem med sprickor i puts och skakningar i Brf Haga Slotts lägenheter längs med genomfartsvägen. Vi kräver därför att exploatören bekostar en riskbedömning över vibrationer i drabbade lägenheter. Dessa problem kommer drastiskt öka vid en exploatering av Ekudden på grund av tung byggtrafik under byggtiden tillsammans med en uppskattad dubblering eller till och med tredubbling av biltrafiken på vägen vid en maximal utbyggnad av Ekudden.
- **Trafik på redan ansträngd väg ökar.** I planen för 2011 redovisades en beräkning av biltrafiken på cirka 650 fordon/årsmedeldygn vid infarten till Hagaområdet (via allén). Redan då diskuterades det att vägen inte var anpassad för denna trafik. Sedan dess har bostadsområdet Haga Äng och Haga Strand tillkommit med sina 16 respektive 44 hushåll. Utöver det sker regelbundna tunga transporter till Haga tegelbruk, jordbruket vid Haga och även Haga Slott. Med detta detaljplaneförslag kan belastningen på vägen öka med ytterligare dryga 70 hushåll.
- **Vänsterfältet på riksväg 55 för litet.** Det vänstra körfältet som finns på riksväg 55 vid avfarten till Haga Slott/Ekudden från Enköping är redan idag för litet på grund av den ökande trafiken till de nya områdena Haga Äng och Haga Strand. Särskilt under vintertid kan detta innebära en direkt livsfara om flera bilar står och väntar för att få svänga vänster in i allén – mitt emellan omkörande och mötande fordon – och där det även saknas belysning.
- **Saknar permanent cykel- och gångväg in till Enköping.** Cykel- och gångvägen som idag leder från Haga in till centrala Enköping är på vissa ställen av riktigt låg kvalitet. Den saknar dessutom belysning, vilket medför att den känns otrygg att använda under mörka tider på dygnet. Under våarna blir vägen också ofta oanvändbar då den helt enkelt svämmar över.

### 3. Naturvärden hotas

Ekudden är idag ett naturskönt område med rikt djur- och växtliv samt orörda äldre lövskogar med gamla ekar. Dessa naturvärden har en särskild betydelse, då de förstärker förekomsten av naturvärden i angränsande naturreservat Haga Ekbackar och Natura 2000-område. Skulle den brutala exploateringen slå igenom hotas höga naturvärden:

- **Natura 2000-statusen äventyras.** Det angränsande Natura 2000-området och naturreservatet Haga Ekbackar riskerar att tappa sin status i och med att vitala naturvärden i dess direkta närhet går förlorade.

- **Öppna strandremsan utplånas.** Den idag natursköna omgivningen med öppet landskap från Kornknarrsvägen ned till Svinnegarnsviken kommer vid ett bygge av "Område 1" med 23 småfastigheter på strandägarna, att fungera som en effektiv barriär för ovanliggande befintliga fastigheter, förbipasserande och djur.
- **Jordsmitta hotar omgivande miljö.** Om strandängarna i "Område 1" bebyggs behöver markytan höjas upp med extrema mängder fyllnadsmassor. Vad kommer dessa massor bestå av för främmande material? Hur undviks jordsmitta? Hur kommer detta att påverka den omgivande miljön?
- **Föreslagna nya avstyckningar alldeles för små.** Om Ekudden hårdexploateras som planen förespråkar – med för många och små avstyckningar – är risken stor för att nuvarande naturvärdena skadas och den biologiska mångfalden minskar. Detta gäller framför allt "Område 4", "Område 5" och "Område 7" med minsta föreslagna fastighetsstorlekar på mellan 2 200–3 300 kvm. Minsta tänkbara fastighetsstorlek vid en eventuell ny avstyckning måste vara klart större.
- **Rikt fågelliv drabbas.** Terrängen ute på Ekudden med stora ekar, aspar och björkar och med undervegetation av främst hasselsnår gör att området idag är betydelsefullt för fågellivet. Närheten till Mälaren påverkar också artrikedomen. Här häckar sjönära fåglar (som näktergal, sävsparv, rörsångare och sävsångare), sångfåglar (som trädpiplärka, grönsångare, gulsångare, svarthätta, lövsångare, koltrast, björktrast och rödvingetrast) och andra fåglar som taltrast, trädkrypare, rödhake, nötväcka, svartvit flugsnappare, grå flugsnappare, gröngöling och större hackspett. De gamla ihåliga träden är också utmärkta för ugglorna. En mer sällsynt gäst är sommargyllingen som med sin vackra röst hörs över all annan fågelsång. Vill vi gå miste om detta?

#### 4. Kulturmiljön i herrgårdslandskapet hotas

Entrén till Ekudden går via Haga Slott med sitt omgivande öppna herrgårdslandskap som utgör ett riksintresse för kulturmiljön, där det gäller att gå varsamt fram:

- **Haga Strand avskräcker.** Efter att vi nu sett hur nya bostadsområdet Haga Strand successivt växt fram i den känsliga kulturmiljön kan vi konstatera att vi är grundlurade. Det lät så vackert från början från både kommunen och fastighetsutvecklarens sida, när det skulle tas så mycket hänsyn till utformning, siktlinjer och topografiska förutsättningar med mera. I antagen "Detaljplan för del av Haga 2:228" på sidan 5 går det att läsa:

*"Bebyggelsen inom planområdet ska uppföras på ett sådant sätt att den blir ett tydligt tillskott som underordnar sig slottets dignitet. Utformningen av bebyggelsen ska anpassas till jordbrukslandskapets arkitektur för att passa in i landskapsbilden så bra som möjligt."*

Vi litar inte längre på kommunens förmåga att säkra upp att ställda krav verkligen följs – redan nu ger kommunen undantag från den beslutade detaljplanen för området. Haga Strand är ett levande exempel på att bestämmelserna om bebyggelsens formspråk och färgsättning har frångåtts i flera fall, som bryter av totalt mot "jordbrukslandskapets arkitektur". Flera av oss har dessutom också försökt att påtala för kommunen olika saker som sticker ut och skär in i det känsliga landskapet vid Haga Strand, men utan framgång.

- **Föreslaget villa-område hör inte hit.** Fastigheterna som föreslås på de idag öppna strandängarna i "Område 1" nedanför Kornknarrsvägen passar överhuvudtaget inte in i områdets karaktär, med sina friliggande hus på vanligtvis stora tomter med mycket natur runtomkring. Att etablera ett villaområde, som dessutom behöver staplas upp på jordmassor eller andra förhöjningar hör definitivt inte hemma här, utan skulle förfula den omgivande känsliga kulturmiljön. Ytan behöver fortsatt vara fri med närhet till vattnet, annars riskerar områdets nuvarande karaktär och öppenhet i landskapet att förändras starkt.

- **Risk för fortsatt exploatering utmed stranden.** För bara några år sedan fick exploatören ett nej från länsstyrelsen till att bygga på åkermarken som angränsar till Ekudden och ligger längs med stranden i riktning mot Haga Slott. Det borde rimligtvis innebära ett nej igen för samma typ av område som nu aktuella "Område 1". Om det däremot blir ett ja till att bygga på "Område 1", befarar vi starkt att exploatören inom kort kommer in med en ny ansökan med hänvisning till att "samma typ av mark" på Ekudden har fått bebyggas.
- **Förlorade naturvärden hotar kulturmiljön.** Nära sammanlänkat med kulturmiljövärdet i ett herrgårdslandskap är den kringliggande naturmiljön, som ofta utgörs av ädellövskogar med gamla ekar som typiska inslag. Dessa naturmiljöer återfinns idag fortfarande vid Ekudden, Haga Ekbackar och i viss utsträckning vid övriga skogsklädda höjder. Läs mer under "3. Naturvärden hotas".
- **Stor marina hotar idyllen.** Kommunen skriver på sidan 20 i föreslagen detaljplan att "*Vid behov av bryggor och eventuell båtplats hänvisas till område 11.*" Det vill säga till den samfällt ägda fastigheten Haga S:3, men där finns enligt uppgift idag ingen möjlighet att ta emot fler medlemmar utan att det skapas en storskalig marina för att täcka upp en ökad efterfrågan.

## 5. Rekreativsmöjligheter förloras

Ekudden berörs av riksintresseområde för det rörliga friluftslivet. Hela Hagaområdet med Ekudden lyfts också fram av kommunen som ett område med höga kvaliteter för friluftsliv och rekreation med sitt strategiska läge till centrala Enköping. Därför behöver området värnas, istället för att exploateras:

- **Försämrade natur- och kulturvärden minskar rekreation.** Genom den föreslagna exploateringen tar kommunen effektivt död på många av dagens fina kvaliteter som Ekudden har för friluftslivet. Försämrade natur- och kulturvärden minskar möjligheterna till rekreation.
- **Tillgänglighet till stranden begränsas.** Den föreslagna bebyggelsen utmed Svinnegarnsviken minskar självklart möjligheten att komma ned till stranden, då en barriär i landskapet byggs upp av de många småhusen som föreslås byggas där. Låt det istället få vara öppet och tillgängligt.
- **Förfulad sikt från sjösidan.** Kommunen lyfter också upp på sidan 17 i förslaget till detaljplan att "*Då området är öppet och exponerat sett från Svinnegarnsviken och Bredsand syftar planbestämmelserna till att begränsa den kommande bebyggelsens påverkan på landskapsbilden.*" Är det ett skämt? Det är ju precis detta som kommunen nu försöker förhindra genom att föreslå en hårdexploatering av de idag öppna strandängarna.

## 6. Livskvaliteten försämras

Vi som idag är permanentboende eller sommarstugeägare på Ekudden har flyttat hit för att vi vill bo lantligt, ha lugn och ro samt närhet till naturen. Genomförs detaljplanen kommer vår och många besökares livskvalitet kopplat till dessa vitala parametrar att försvinna.

**Varför måste majoriteten av oss ge upp vårt drömboende på grund av att några få vill tjäna pengar på denna hänsynslösa exploatering? Lyssna på oss!**

Enköping den 25 april 2019

*För Bevara Haga Ekudden:*

Bengt Eriksson, Kornknarrsvägen 2, Haga 2:55 och Haga 2:71

Anna-Karin Järmyr Eriksson, Kornknarrsvägen 2, Haga 2:55 och Haga 2:71

Annika Häggman, Kornknarrsvägen 4, Haga 2:220

Charlott Häggman-Othzén, Kornknarrsvägen 4, Haga 2:220

Jonas Jansson, Kornknarrsvägen 8, Haga 2:208

Gustav Linderöth, Kornknarrsvägen 9, Haga 2:67

Anna-Lena Linderöth, Kornknarrsvägen 9, Haga 2:67

Maria Fernholm, Kornknarrsvägen 10, Haga 2:207

Matthew Grant, Kornknarrsvägen 10, Haga 2:207

Carl Erik Linderöth (dödsbo), Kornknarrsvägen 11, Haga 2:219

Alf Sellin, Kornknarrsvägen 12, Haga 2:159

Pär Hammarström, Kornknarrsvägen 13, Haga 2:181

Beth Hammarström, Kornknarrsvägen 13, Haga 2:181

Gabriele Arrighetti, Kornknarrsvägen 14, Haga 2:57 och 2:158

Sabrina Sarri Arrighetti, Kornknarrsvägen 14, Haga 2:57 och 2:158

Ted Insulander, Hjulsta Säteri 1B, Haga 2:64 och Haga 2:65

Dan Insulander, Wappa Säteri 11, Haga 2:64 och Haga 2:65

Knut Waltré, Kornknarrsvägen 18, Haga 2:157

Susanne Waltré, Kornknarrsvägen 18, Haga 2:157

Anne Nilsson, Kornknarrsvägen 19, Haga 2:63

Jan Nilsson, Kornknarrsvägen 19, Haga 2:63

Anders Ulmstedt, Kornknarrsvägen 20, Haga 2:172

Maria Englund, Kornknarrsvägen 20, Haga 2:172

Sture Fredriksson, Kornknarrsvägen 22, Haga 2:188

Per-Olov Höglund, Kornknarrsvägen 24, Haga 2:216

Siv Höglund, Kornknarrsvägen 24, Haga 2:216

John-Erik Höglund, Kornknarrsvägen 26, Haga 2:58 och Haga 2:68

Gunnel Näsström, Kornknarrsvägen 26, Haga 2:58 och Haga 2:68  
Andrea Embring, Fågringsbrinken 19, 163 46 Spånga, Haga 2:58 och Haga 2:68  
Sven-Olof Einarsson, Kornknarrsvägen 32, Haga 2:60 och Haga 2:177  
Anita Heikkilä Einarsson, Kornknarrsvägen 32, Haga 2:60 och Haga 2:177  
Magnus Edlund, Korsnäbbsvägen 3, Haga 2:198  
Sara Almert, Korsnäbbsvägen 6, Haga 2:210 och 2:211  
Inger Edlund, Korsnäbbsvägen 12, Haga 2:195  
Mikael Dahl, Koltrastvägen 1, Haga 2:178  
Serena Rapezzi, Koltrastvägen 1, Haga 2:178  
Riitta Kanerva, Koltrastvägen 3, Haga 2:179  
Jouni Kanerva, Koltrastvägen 3, Haga 2:179  
Maria Engblom, Koltrastvägen 4, Haga 2:206  
Jonas Engblom, Koltrastvägen 4, Haga 2:206  
Maria Käll, Koltrastvägen 6, Haga 2:176  
Jonas Käll, Koltrastvägen 6, Haga 2:176  
Berith Röngren, Koltrastvägen 6, Haga 2:176  
Morgan Ahlberg, Koltrastvägen 7, Haga 2:197  
Lena Allansson, Koltrastvägen 7, Haga 2:197  
Mikael Johnson, Koltrastvägen 9, Haga 2:213  
Ulla Klingberg, Koltrastvägen 11, Haga 2:51  
Vera Sadler, Steglitsvägen 1, Haga 2:185  
Robert Sadler, Steglitsvägen 1, Haga 2:185  
Monika Törnblom Tunviken, Steglitsvägen 2, Haga 2:53  
Lars Tunviken, Steglitsvägen 2, Haga 2:53  
Niklas Sjöholm, Gustavslund 1, Haga 2:215  
Jeanette Sjöholm, Gustavslund 1, Haga 2:215  
Hans Åhlén, Svinnegarn Haga 1, Haga 2:40  
Hans Lyckman, Svinnegarn Haga 12, Haga 2:223  
Gunilla Lyckman, Svinnegarn Haga 12, Haga 2:223  
Robert Blixt, Svinnegarn Haga 18, Haga 2:189  
Anne Blixt, Svinnegarn Haga 18, Haga 2:189  
Manólis Nymark, Svinnegarn Haga 19, Haga 2:187  
Helena Wengström Nymark, Svinnegarn Haga 19, Haga 2:187

Ivar Insulander, Svinnegarn Haga 20, Haga 10:3  
Lena Insulander, Svinnegarn Haga 20, Haga 10:3  
Olle Insulander, Svinnegarn Haga 20, Haga 10:3  
Hans Berglund, Svinnegarn Haga 27, Haga 2:52  
Evy Berglund, Svinnegarn Haga 27, Haga 2:90  
Sofie Månsson, Viggvägen 1, Haga 2:248  
Johan Grankvist, Viggvägen 1, Haga 2:248  
Fredrik Rikelius, Viggvägen 3, Haga 2:247  
Elvira Rikelius, Viggvägen 3, Haga 2:247  
Angelina Persson, Viggvägen 9, Haga 2:244  
Zacharias Eklund, Viggvägen 9, Haga 2:244  
Linda Fernström, Viggvägen 11, Haga 2:243  
Petrus Grip, Viggvägen 11, Haga 2:243  
Christopher Hoerschelmann, Knipvägen 3, Haga 2:241  
Jenny Hoerschelmann, Knipvägen 3, Haga 2:241  
Björn Zackrisson, Knipvägen 11, Haga 2:237  
Eva Zackrisson, Knipvägen 11, Haga 2:237  
Rickard Lyckman, Doppingvägen 10, Haga 2:253  
Jessica Lyckman, Doppingvägen 10, Haga 2:253  
Brf Haga Slotts, Tessin d ä allé, Haga 9:6  
Marita Tellegård, Tessin d ä allé 12, Brf Haga Slotts  
Maria Iggbom, Tessin d ä allé 48, Brf Haga Slotts  
Annika Hedstad, Tessin d ä allé 58, Brf Haga Slotts  
Christer Hedstad, Tessin d ä allé 58, Brf Haga Slotts  
Anne Braathen, Natt och Dags allé 5, Brf Haga Slotts  
Magnus Berggren, Tegelbruksvägen 3, Haga 7:1  
Ylva Berggren, Tegelbruksvägen 3, Haga 7:1